

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar samt skoltlagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar samt skoltlagen ändras så att i dem beaktas grundlagens bestämmelse om skydd för privatlivet. Samtidigt fås bestämmelserna om bemyndigande att utfärda rättsnormer på lägre nivå än lag och bestämmelserna om överföring av förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter att motsvara grundlagen.

Det föreslås att skoltlagen ändras så att arvudet till den sekreterare som biträder skoltarnas förtroendeman kan betalas av anslag ur gårdsbrukets utvecklingsfond. I propositionen föreslås dessutom att vissa ändringar av teknisk natur skall göras i lagarna.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
ALLMÄN MOTIVERING	3
1. Nuläge.....	3
1.1. Lagstiftning och praxis	3
Europeiska gemenskapens lagstiftning	3
Den nationella lagstiftningen.....	3
1.2. Bedömning av nuläget.....	4
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	5
3. Propositionens verkningar.....	5
3.1. Ekonomiska verkningar	5
3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal.....	6
3.3. Övriga verkningar	6
4. Beredningen av propositionen.....	6
5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	6
DETALJMOTIVERING	7
1. Lagförslag	7
1.1. Lag om finansiering av renhushållning och naturnäringar	7
1.2. Skoltlagen.....	8
2. Närmare bestämmelser	10
3. Ikraftträdande	10
4. Lagstiftningsordning	10
LAGFÖRSLAGEN	11
om ändring av lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar.....	11
om ändring av skoltlagen	13
BILAGA 1	15
PARALLELLTEXTER	15
om ändring av lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar.....	15
om ändring av skoltlagen	19
BILAGA 2	23
Översättning till samiska	23

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Lagstiftning och praxis

Europeiska gemenskapens lagstiftning

I rådets förordning (EG) nr 1260/1999 om allmänna bestämmelser för strukturfonderna, nedan EG:s allmänna förordning om strukturfonderna samt i rådets förordning (EG) nr 1257/1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden samt om ändring och upphävande av vissa förordningar, nedan EG:s förordning om utveckling av landsbygden, bestäms om målprogram och gemenskapsinitiativprogram samt de åtgärder som programmen omfattar och finansieringen av desamma. Norra Finlands mål 1-program för åren 2000—2006 har fastställts på grundval av den förstnämnda förordningen.

Genomförandet av programmen regleras i huvudsak genom förordningar. Förordningarna är som sådana bindande för Finland och direkt tillämpliga utan särskilt genomförande. En del av förordningarna innehåller emellertid bestämmelser i vilka förutsätts nationell reglering om till exempel behöriga nationella myndigheter, påföljder av brott mot bestämmelserna och övrigt genomförande.

Den nationella lagstiftningen

Inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde genomförs målprogram och gemenskapsinitiativprogram i första hand med stöd av lagen om finansiering av landsbygdsnärings- (329/1999), som trädde i kraft den 3 april 2000. Vid verkställandet kan dessutom tillämpas lagen om finansiering av renhushållning och naturnärings- (45/2000), som trädde i kraft den 14 februari 2000. I den senare lagen bestäms också om helt nationella stöd för renhushållning och naturnärings- samt om stöd för utveckling av och undersökningar om renhushållning och naturnärings- . Enligt lagen kan finansieringsstöd beviljas antingen helt av nationella medel eller i

form av stöd som delfinansieras av Europeiska gemenskapen.

Den huvudsakliga målsättningen för lagen om finansiering av renhushållning och naturnärings- är att gynna verksamhetsbetingelserna för renhushållning och naturnärings- samt att möjliggöra genomförandet av EG:s förordning om utveckling av landsbygden i de nordligaste delarna av landet. Genom lagen har man förenhetligat de finansieringssystem för renhushållning och naturnärings- som finansieras med nationella medel och med delfinansiering från Europeiska gemenskapen så att villkoren för stöden skall avvika så litet som möjligt från varandra vid utnyttjandet av olika finansieringskällor. Till sin karaktär är lagen en ramlag.

Lagen om finansiering av renhushållning och naturnärings- innehåller de viktigaste villkoren för gemenskapens finansiering, program för utveckling av landsbygden, finansieringsstöd för renhushållning och naturnärings- och bostadsfinansiering för renhushållnings- och naturnäringslägenheter. Lagen innehåller de viktigaste bestämmelserna som gäller stödtagaren, föremålet för stödet och stödets maximibelopp. Dessutom finns bestämmelser om övervakningen av stöd och återkrav av dessa stöd enbart i denna lag. Detaljerade bestämmelser om programverksamhet, finansiering och stöd ingår i de förordningar om olika stödssystem som utfärdats av såväl statsrådet som jord- och skogsbruksministeriet.

Bestämmelser om motsvarande, dock helt nationellt finansierade, strukturstöd ingår i skoltlagen (253/1995).

Den skoltbefolkning som i slutet av andra världskriget flyttade från Petsamo placerades till övervägande del i Enare kommun. Statsrådet hade genom sina beslut åren 1946 och 1947 fastställt området för placeringen av skoltarna. Närmast i fråga om Suonikyläs skoltar fastställdes placeringsområdet till Näätämö, dvs. Sevettijärviområdet, nordost om Enare träsk och i fråga om andra skoltar till Nellimområdet sydost om Enare träsk. I det förstnämnda området bosatte sig därefter 267 skoltar och i det sistnämnda området 140 skoltar.

Placeringen av skoltarna skedde i byggnader som staten lät uppföra åren 1947–1949. Eftersom skoltarna till följd av flyttningen hade förlorat en stor del av sin egendom anskaffades med statliga medel och donationer sammanlagt 1 495 renar åt dem. Också material för 20 notar och 1 500 nät skaffades med statliga medel.

Innan lagen om anskaffande av boplatser åt vissa skoltar (273/1955) gavs hade statens bosättnings- och andra stödåtgärder för skoltarna vidtagits enbart med de anslag som beviljats i statsbudgeten. Efter det att nämnda lag trädde i kraft har stödåtgärderna för skoltar skett med stöd av denna lag, jordregleringslagen berörande skoltar (593/1969) och skoltlag 1984 års (611/1984).

Den sistnämnda lagen upphävdes genom den nämnda lagen från 1995. Syftet med den lagen är att främja levnadsförhållandena och utkomstmöjligheterna för skoltarna och inom skoltområdet, samt att upprätthålla och främja skoltkulturen. Lagen innehåller bestämmelser om stödet av investeringar i skoltarnas naturnärings och annan småföretagsverksamhet samt boende. I lagen ingår dessutom bestämmelser om skötseln av skolträdgårdar, vilket inbegriper byastämmornas, skolträdens och skoltarnas förtroendemans verksamhet. Staten betalar arvode och kostnadsersättning till förtroendemannen. Sedan 1999 har en med sysselsättningsmedel avlönad sekreterare biträtt förtroendemannen.

Årligen beviljas cirka 150 000 euro i bidrag och lika mycket i lån enligt skoltlagen. Dessa stöd betalas av medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

Finland har notifierat Europeiska gemenskapen om skoltlagen som statligt stöd och gemenskapen har godkänt de system för statligt stöd som ingår i skoltlagen.

Vars och ens privatliv, heder och hemfrid är tryggt enligt 10 § i grundlagen som gäller skydd för privatlivet. Enligt 80 § grundlagen kan republikens president, statsrådet och ministerierna utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i lag. I enlighet med denna bestämmelse skall dessutom bland annat bestämmelser om grunderna för individens rättigheter utfärdas genom lag. Enligt 124 § grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myn-

digheter endast om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och det inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rättssäkerheten eller andra krav på god förvaltning.

Trots att den nya grundlagen inte var i kraft då lagen om finansiering av renhushållning och naturnärings bereddes, försökte man redan då beakta vissa bestämmelser som ingår i grundlagen och som gäller normgivning och grundläggande fri- och rättigheter. På samma sätt strävade man efter att uppfylla de krav som grundlagen ställer vid överföring av uppgifter utanför förvaltningen. Bestämmelserna som gäller normgivning är emellertid fortfarande delvis oenhetliga.

Däremot har skoltlagen från 1995, som grundar sig på ett betänkande av den av statsrådet tillsatta kommissionen för främjande av skoltarnas näringar och kultur (Kommittébetydande 1992:41) och regeringens proposition med förslag till skoltlag (RP 243/1994 rd) som avläts med stöd av detta betänkande, stiftats innan den nuvarande grundlagen trädde i kraft 1.3.2000, varför lagen inte till alla delar motsvarar kraven i grundlagen.

1.2. Bedömning av nuläget

Bemyndigandena att utfärda rättsnormer, inspektioner som ingår i övervakningen samt överföringen av uppgifter på andra än myndigheter hör till de viktigaste paragraferna i lagen om finansieringen av renhushållning och naturnärings med hänsyn till grundlagen.

I den gällande lagen ingår bestämmelser, enligt vilka statsrådet eller ministeriet har bemyndigats att utfärda rättsnormer. I de ursprungliga bestämmelserna föreskrivs om rätten eller skyldigheten att meddela beslut och föreskrifter, i de ändrade bestämmelserna på motsvarande sätt om förordningar. I vissa fall har man i lagen gett statsrådet och ministeriet befogenheter att fatta förvaltningsbeslut. Den oenhetliga praxisen kan åstadkomma förvirring.

Till de bestämmelser som berör individens eller gemenskapens rättigheter hör i lagen om finansiering av renhushållning och naturnärings i första hand de där det bestäms om de inspektioner som utförs för en övervakning

av villkoren för beviljande, utbetalning eller användning av beviljat stöd och beviljad finansiering samt om indragning och återkrav av finansiering och stöd som beviljats.

För närvarande har den sekreterare som biträder skoltarnas förtroendeman avlönats med sysselsättningsmedel för viss tid. Detta har lett till en oändamålsenlig omsättning bland sekreterarna.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

I anslutning till propositionen om lagstiftning gällande inrättande av Landsbygdsverket (RP 140/2001 rd) avlät regeringen till riksdagen en proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om finansiering av landsbygdsnäringar, lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar, skoltlagen och lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare (RP 167/2001 rd).

I sitt utlåtande om den sistnämnda propositionen (GrUU 48/2001 rd) fäste grundlagsutskottet uppmärksamhet vid såväl de inexacta bemyndigandena som det faktum att bestämmelsen om inspektionsrätt inte var tillräckligt specificerad till den del inspektionsrätten gällde lokaler som omfattas av hemfriden. Grundlagsutskottet förutsatte även att hela den lagstiftning till vilken regeringspropositionen hörde bör ändras så att den motsvarar kraven i grundlagen.

Eftersom regeringspropositionen återkallades, gjordes inte de ändringar som föranleds av grundlagen.

Därmed är det viktigaste syftet med den nya propositionen att ändra lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar och skoltlagen så att de skall motsvara kraven i grundlagen. I propositionen har beaktats de anmärkningar som framförts i det ovan nämnda utlåtandet av grundlagsutskottet.

I anslutning till 10 § grundlagen föreslås att skoltlagens 20 § som gäller övervakning preciseras så att de inspektioner som de i momentet nämnda landsbygdsnäringsmyndigheterna låter utföra skall gälla övervakning av att villkoren för beviljande, utbetalning eller användning av stöd iakttas. Det föreslås att till paragrafen fogas ett nytt 2 mom. som

gäller stödtagarens skyldighet att medverka vid stödspektionen och omfattningen av inspektionsrätten för den som utför inspektioner. Inspektion får inte utföras i lokaler som omfattas av hemfriden.

För att förtydliga bestämmelserna om utfärdandet av rättsnormer föreslås det att bestämmelserna om bemyndigande till alla delar skall förenhetligas. Rättsnormer skall utfärdas genom förordning av antingen statsrådet eller ministeriet. Härmed skulle det inte uppstå oklarheter om det i lagen avses att överföra lagstiftningsmakt eller om det förutsätts att enskilda förvaltningsbeslut fattas.

I sitt ovan nämnda utlåtande (GrUU 48/2001 rd) förutsatte grundlagsutskottet att det bemyndigande gällande återkrav av stöd som ingår i 45 § 1 mom. lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar skall begränsas så att i lagen intas en grundläggande bestämmelse om att stöd skall återkrävas inom en skälig tid. I enlighet med detta föreslås att i lagen införs en bestämmelse, enligt vilken återkrav bör ske inom en skälig tid med beaktande av grunden för återkravet och den berörda personens betalningsförmåga.

Skoltlagens 39 § som gäller återkrav av bidrag föreslås ändras så att bidraget skall återkrävas inom en skälig tid med hänsyn till grunden för återkravet och den berörda personens betalningsförmåga. Genom förordning av statsrådet kan utfärdas närmare bestämmelser om den tid inom vilken bidraget skall återkrävas.

Skoltlagens 55 § som gäller verkställighetsmyndigheter föreslås bli ändrad så att andra än myndigheter inte längre kan anlitas vid verkställigheten av lagen.

Syftet är dessutom att främja den skötsel av skoltfrågor som hör till skoltarnas särpräglade kultur. Därför föreslås att skoltlagens 57 § ändras så att arvudet till den sekreterare som biträder skoltarnas förtroendeman kan betalas av anslag ur gårdsbrukets utvecklingsfond.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Den föreslagna ändringen av bestämmelsen om återkrav av bidrag kan i någon mån med-

föra en minskning av beloppet av bidrag som återkrävs till staten. Dessa verkningar är dock inte betydande. Om arvodet samt ersättning för kostnader till den sekreterare som biträder skoltarnas förtroendeman betalas av anslag ur gårdsbrukets utvecklingsfond skulle detta öka uppskattningsvis fondens teoretiskt beräknade utgifter högst med cirka 20 000 euro om året.

3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

Propositionen har inga organisatoriska eller personal verkningar.

3.3. Övriga verkningar

Propositionen har inga miljökonsekvenser och heller inga betydande inverknings på den regionala utvecklingen. Propositionen förbättrar samernas ställning.

4. Beredningen av propositionen

Ärendet har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet. Vid beredningen av ärendet har beaktats de ändringar som föreslagits i regeringens proposition

med förslag till lagen om ändring av lagen om finansiering av landsbygdsnärings, lagen om finansiering av renhushållning och naturnärings, skoltlagen och lagen om avträdelssstödd för lantbruksföretagare (RP 167/2001 rd) och de anmärkningar som framförts i grundlagsutskottets utlåtande (48/2001 rd). Om ändringarna i skoltlagen har ett sådant utlåtande som avses i skoltlagen begärts av skoltarnas förtroendeman och överläggningar förts med skoltarna. Överläggningar med Sametinget har förts om de ändringar som ingår i propositionen. Utlåtande om lagförslaget har dessutom begärts av Renbeteslagsföreningen och Lapplands arbetskrafts- och näringscentral.

5. Andra omständigheter som inverkar på propositionens innehåll

I propositionen föreslås att i lagen om finansiering av renhushållning och naturnärings samt i skoltlagen skall göras motsvarande, av grundlagen föranledda ändringar som de som gjordes i lagen om finansiering av landsbygdsnärings genom en lag om ändring av nämnda lag (274/2003), som trädde i kraft den 9 april 2003.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lag om finansiering av renhushållning och naturnäringar

5 §. *Allmänna förutsättningar för erhållande av stöd.* I 2 mom. föreskrivs om vissa förutsättningar för erhållande av stöd. Sådana är bland annat att stödtagaren skall få den huvudsakliga delen av sin utkomst från renhushållning eller naturnäringar samt vara bosatt inom de områden som anges i momentet. I lagens tillämpningspraxis har dessa förutsättningar emellertid inte kunnat tillämpas då det gäller beviljande av stöd för undersökningar och utredningar som gäller utveckling av renhushållningen och naturnäringarna. Därför föreslås att det till momentet fogas ett uttryckligt omnämnande av att de i momentet föreskrivna förutsättningarna inte tillämpas vid beviljande av stöd för dylika undersökningar och utredningar.

7 §. *Styrningen av medlen.* Enligt den nuvarande paragrafen kan jord- och skogsbruksministeriet meddela närmare föreskrifter om styrningen av medlen med hänsyn till belopp, region, bransch och målgrupp. Till följd av 80 § grundlagen föreslås att i paragrafens 1 momentet görs en precisering enligt vilken jord- och skogsbruksministeriet genom förordning kan bestämma om styrningen av medlen med hänsyn till region, bransch och målgrupp samt om användningen av medlen. Genom administrativa föreskrifter av jord- och skogsbruksministeriet bestäms dock om styrningen av medlen med hänsyn till belopp.

Medel ur gårdsbrukets utvecklingsfond får användas för undersökningar och utredningar som gäller utveckling av renhushållningen och naturnäringarna. Det föreslås att i paragrafens 2 mom. tas in en bestämmelse om bemyndigande som gäller saken och enligt vilken det är jord- och skogsbruksministeriet som i det enskilda fallet skall besluta om användningen av medel för undersökningar som gäller utvecklande av renhushållning och naturnäringar enligt vad som bestäms genom förordning av statsrådet. Dessutom

föreslås en precisering av den bestämmelse i det nuvarande 2 mom. som anknyter till byggnad.

22 §. *Statens ansvar.* I paragrafen bestäms om statens ansvar för statliga lån och kreditinstitutets skyldigheter vid skötseln av ett statligt lån och säkerheterna för det samt vid realiserandet av säkerheterna. Enligt det nuvarande 2 mom. meddelar jord- och skogsbruksministeriet kreditinstitutet föreskrifter om realisering av säkerheterna för ett lån och bevakande av statens intressen. Det föreslås att denna bestämmelse avlägsnas som obehövlig. Till momentet föreslås dock fogas en bestämmelse enligt vilken det vid behov genom förordning av jord- och skogsministeriet bestäms om förfarandet i anslutning till bevakning av statens intressen.

31 §. *Begränsningar i fråga om frivillig skuldsanering.* Enligt huvudregeln i 2 mom. kan befrielse från betalning av amorteringar på statliga lån inte beviljas om realsäkerheten för lånet tryggar betalningen av amorteringarna. Av synnerligen vägande skäl kan befrielse från betalning dock beviljas så som bestäms närmare genom förordning som utfärdas av statsrådet. Det föreslås att momentet ändras så att i det ges exempel på synnerligen vägande skäl, varvid det inte är nödvändigt att meddela närmare bestämmelser om frågan genom förordning som utfärdas av statsrådet. Enligt grundlagen skall bestämmelser om grunderna för individens rättigheter utfärdas genom lag.

36 §. *Ansökan om och beviljande av finansieringsstöd.* Enligt nuvarande 1 mom. beviljas finansieringsstöd av arbetskrafts- och näringscentralen. Till momentet föreslås fogas ytterligare bestämmelser om sökande av stöd, enligt vilka stöd skall sökas skriftligen och att ansökan skall undertecknas. Detta motsvarar dagens praxis. Bestämmelserna är dock nödvändiga, emedan ett ärende kan anhängiggöras även muntligen, enligt förvaltningslagen (434/2003) som har trätt i kraft den 1 januari 2004 och en handling som har kommit in till en myndighet behöver inte kompletteras med en underskrift, om handlingen innehåller uppgifter om avsändaren

och det inte finns anledning att betvivla handlingens autenticitet och integritet. Regleringen stämmer överens med den reglering som gäller jordbrukets inkomststöd. Europeiska gemenskapernas kommission har betraktat underskriften i ansökan som ett ovillkorligt formkrav.

37 §. *Övervakning.* I paragrafen ingår bestämmelser om den allmänna organiseringen av övervakningen av stöd enligt denna lag. Jord- och skogsbruksministeriet bär det huvudsakliga ansvaret för organiseringen. Enligt 2 mom. kan genom förordning som utfärdas av jord- och skogsbruksministeriet bestämmas att Arbetskrafts- och näringscentralerna eller myndigheter inom andra förvaltningsområden får anlitas som hjälp vid övervakningen, förutsatt att jord- och skogsbruksministeriet och ministeriet i fråga överenskommer om detta. Det föreslås att till momentet fogas en bestämmelse om att det genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet dessutom kan bestämmas om det tekniska genomförandet av övervakningen.

40 §. *Inspektionsrätt.* Bestämmelsen i 1 mom. som gäller myndigheternas inspektionsrätt har preciserats till följd av grundlagens bestämmelse om skydd för privatlivet. Enligt 2 mom. kan ministeriet genom ett beslut bemyndiga en annan myndighet eller en utomstående revisor att utföra de inspektioner som avses i paragrafen. Det föreslås att momentet ändras så att momentets mening som gäller behörighetsvillkoren för en revisor och revisionssammanslutning preciseras. Till momentet föreslås fogas en bestämmelse enligt vilken revisionssammanslutningen skall utse en ansvarig revisor för inspektionen. Det föreslås dessutom att den bestämmelse i momentet som gäller de författningar som revisorn skall iakttä kompletteras med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) och lagen om samiska.

45 §. *Behörigheten vid återkrav.* Till följd av 80 § 1 mom. grundlagen föreslås att till momentet fogas en bestämmelse om att stöd skall återkrävas inom en skälig tid med hänsyn till grunderna för återkravet och den berörda personens betalningsförmåga. I 1 mom. föreskrivs dessutom om statsrådets befogenhet att genom förordning utfärda närmare be-

stämmelser om tidsfristen. Stödet skall dock återkrävas senast inom tio år från utbetalningen av den sista stödposten.

1.2. Skoltlagen

18 §. *Ansökan om och beviljande av lån och bidrag.* Enligt nuvarande 1 mom. beviljas lån och bidrag av landsbygdsnäringsdistriktet. Till momentet föreslås fogas bestämmelser om sökande av stöd, enligt vilka stöd skall sökas skriftligen och att ansökan skall undertecknas. Detta motsvarar dagens praxis. Bestämmelserna är dock nödvändiga, för enligt förvaltningslagen som har trätt i kraft den 1 januari 2004 kan ett ärende anhängiggöras även muntligen och en handling som har kommit in till en myndighet behöver inte kompletteras med en underskrift, om handlingen innehåller uppgifter om avsändaren och det inte finns anledning att betvivla handlingens autenticitet och integritet. Regleringen stämmer överens med den reglering som gäller jordbrukets inkomststöd. Europeiska gemenskapernas kommission har betraktat underskriften i ansökan som ett ovillkorligt formkrav. Dessutom föreslås att momentet ändras så att Arbetskrafts- och näringscentralerna är det organ som beviljar lån och bidrag. Eftersom lån och bidrag enligt skoltlagen endast beviljas av Lapplands Arbetskrafts- och näringscentral föreslås att ett uttryckligt omnämnande av detta tas med i momentet. I 2 mom. föreskrivs om utlåtanen som eventuellt skall inhämtas om ansökan. Enligt momentet kan vid behov dessutom inhämtas andra utlåtanen än landsbygdsnäringsmyndighetens utlåtan i enlighet med vad som närmare bestäms genom förordning. Enligt grundlagen utfärdas en förordning av statsrådet om det inte särskilt har bestämts om vem som utfärdar förordningen. Eftersom förordningen inte innehåller bestämmelser om vittgående och principiellt viktiga ärenden är det motiverat att i stället för statsrådets allmänna sammanträde bemyndiga jord- och skogsbruksministeriet att utfärda förordningar.

20 §. *Övervakning.* I paragrafens 1 mom. bestäms om de i momentet nämnda landsbygdsnäringsmyndigheternas rätt att låta utföra inspektioner i anslutning till stöd. Enligt

den nuvarande paragrafen har myndigheten rätt att låta utföra inspektioner som gäller användningen av bidrag och lån. En dylik vag reglering är problematisk med tanke på det skydd för privatlivet som tryggas i 10 § 1 mom. grundlagen. Därför föreslås att slutet av paragrafen preciseras. En effektiv övervakning förutsätter att inspektionerna kan utföras utan förhandsanmälan.

Enligt det nya 2 mom. är stödtagaren skyldig att medverka vid inspektionen. Av författningstekniska skäl är det motiverat att bestämmelsen införs i ett särskilt moment. I momentet ingår dessutom en bestämmelse om inspektionsbefogenheterna för den person som utför inspektionerna. Inspektion får inte utföras i lokaler som omfattas av hemfriden. Momentet är likartat som i lagen om finansiering av landsbygdsnäringsringar samt i lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringsringar.

39 §. *Återkrav av bidrag.* Enligt paragrafen kan bidrag helt eller delvis återkrävas till staten om bidraget har beviljats på oriktiga grunder eller om det föreligger något annat skäl för återkrav som nämns i paragrafen. I 3 mom. ingår en grundläggande bestämmelse om tiden för återkrav av bidrag. Det föreslås att momentet till följd av 80 § 1 mom. grundlagen ändras så att till det fogas en bestämmelse om att bidraget skall återkrävas inom en skälig tid med hänsyn till stödtagarens betalningsförmåga och grunderna för återkravet. Statsrådet kan genom förordning utfärda närmare bestämmelser om tiden för återkrav av ett bidrag.

52 §. *Åker röjning.* Enligt den gällande paragrafen gäller lagen om tidsbestämd begränsning av åker röjning (1385/1991) inte sådan röjning för vilken bidrag eller lån har beviljats med stöd av denna lag eller som grundar sig på ett tillstånd som utfärdats med stöd av 9 § 1 mom. 6 punkten. Eftersom den nämnda lagen har upphävts genom lagen om upphävande av vissa lagar som hänför sig till lantbruket (1099/1994) föreslås att paragrafen upphävs som obehövlig.

55 §. *Verkställighetsmyndigheter.* I paragrafen bestäms om lagens verkställighetsmyndigheter. I 1 mom. förslås med anledning av 80 § grundlagen en ändring som gäller mer detaljerad reglering.

Enligt det nuvarande 2 mom. får i uppgifter som avses i lagen, enligt vad som närmare stadgas genom förordning, som hjälp anlitas Kera Ab, Renbeteslagsföreningen, skogs nämnderna samt andra rådgivningsorganisationer. Emellertid har det inte funnits behov att utfärda bestämmelser om frågan genom förordning. Vidare kan enligt 124 § grundlagen offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna. Därför föreslås, enligt vad som närmare stadgas genom statsrådets förordning, att endast länsstyrelsen i Lapplands län och andra statliga kan anlitas som hjälp i verkställighetsuppgifter enligt lagen.

En bestämmelse som motsvarar den gällande i paragrafens 3 mom., enligt vilket jord- och skogsbruksministeriet beslutar om ersättningar till skogsnämnderna och rådgivningsorganisationerna, skall som obehövlig inte längre tas i lagen, eftersom det inte längre vore möjligt att anlita nämnder och rådgivningsorganisationer som hjälp vid verkställigheten av lagen.

57 §. *Kostnadsersättning.* Enligt paragrafens nuvarande 2 mom. betalas för skötseln av skoltarnas förtroendemannas uppgifter arvode samt ersättning för kostnader av anslag ur gårdsbrukets utvecklingsfond så som jord- och skogsbruksministeriet särskilt bestämmer. Momentet föreslås bli ändrat så att också arvodet samt ersättningen för kostnader till den sekreterare som biträder skoltarnas förtroendeman betalas av anslag ur gårdsbrukets utvecklingsfond. Utöver kontorsarbete kan förtroendemannen tillfälligt behöva hjälp även med lagtekniska frågor. Då kunde man betala arvodet till den jurist som biträder skoltarnas förtroendeman så som jord- och skogsbruksministeriet särskilt bestämmer. Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om storleken av arvodet och kostnadsersättningen. För närvarande avlönas den person som arbetar som förtroendemannens sekreterare med sysselsättningsmedel och lönen uppgår till cirka 1300 euro i månaden. Av sekreterarens kostnader är det närmast resekostnaderna till skolrådets och byastämmornas möten som skall ersättas. Det är motiverat att frågor som berör valet av sekreterare lämnas att avgöras av det system

för skötseln av skoltfrågor som grundar sig på skolttraditionerna.

65 §. *Närmare bestämmelser och formulär som skall fastställas.* Enligt nuvarande 1 mom. utfärdas närmare stadganden om verkställigheten av denna lag genom förordning. En så öppen fullmakt uppfyller emellertid inte det krav på fullmaktens exakthet och avgränsning som grundar sig på den tolkningspraxis hos grundlagsutskottet som hänför sig till 80 § grundlagen. Därför föreslås att momentet ändras så att statsrådet genom förordning kan utfärda närmare bestämmelser om stödformerna, grunderna för beviljande av stöd, stödens maximibelopp och de allmänna villkoren för stöd som grundar sig på avtal samt att stödet kan differentieras regionalt. Motsvarande bestämmelse ingår i lagen om finansiering av landsbygdsnärings- och lagen om finansiering av renhushållning och naturnärings.

Paragrafens 2 mom. föreslås bli ändrat så att jord- och skogsbruksministeriet genom förordning kan utfärda bestämmelser som är noggrannare än bestämmelserna i skoltlagen eller en med stöd av den utfärdad förordning, om stödnivåer och stödbjekt. Liksom lagen om finansiering av landsbygdsnärings- och lagen om finansiering av renhushållning och naturnärings är skoltlagen till sin karaktär en ramlag. I skoltlagen ingår stödens maximibelopp och stödbjekten och genom författningar på lägre nivå kan bestämmas närmare om stödnivåer och stödbjekt på basis av de medel avsedda för stöd som står till förfogande och de behov som hänför sig till stödbjekten. Skoltförordningen (133/1997) har utfärdats med stöd av skoltlagen och mer detaljerade föreskrifter om stödnivåer och stödbjekt än i denna förordning har meddelats genom jord- och skogsbruksministeriets förordning om finansieringsstöd enligt skoltlagen (400/2001). Det föreslås att momentet ändras i enlighet med denna praxis.

2. Närmare bestämmelser

Nya bestämmelser genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet skulle komma att utfärdas närmast om förfarandet för ansökan om kreditering på grund av statens ansvar samt om övervakningens tekniska utförande.

3. Ikraftträdande

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa. Eftersom ändringarna är av teknisk natur krävs inget godkännande av EU-kommissionen. För att av statens medel betala arvode till den sekreterare som biträder skoltarnas förtroendeman krävs inte heller kommissionens godkännande, eftersom det enligt kommissionens beslut SG (96) D 10959 12.12.1996 inte är fråga om sådant statligt stöd som avses i grundfördraget.

Det föreslås att de rättsnormer som utfärdats med stöd av de bemyndiganden som gällde vid lagens ikraftträdande fortfarande skall tillämpas.

4. Lagstiftningsordning

Grundlagsutskottet ansåg i sitt ovan nämnda utlåtande att de lagar som innehåller de ändringar som föreslagits i utlåtandet kan stiftas i normal lagstiftningsordning. Eftersom de ändringar som föreslagits i grundlagsutskottets utlåtande har beaktats i propositionen anser regeringen att lagen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslagen***1.****Lag****om ändring av lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 21 januari 2000 om finansiering av renhushållning och naturnäringar (45/2000) 5 § 2 mom., 7 §, 22 § 2 mom., 31 § 2 mom., rubriken för 36 § och dess 1 mom., 37 § 2 mom., 40 § 1 och 2 mom. och 45 § 1 mom., som följer:

5 §*Allmänna förutsättningar för erhållande av stöd*

Stöd kan beviljas sådana näringsidkare som får den huvudsakliga delen av sin utkomst från renhushållning eller naturnäringar, vars ekonomiska livskraftighet kan påvisas och som främjar näringarnas verksamhetsbetingelser och som med beaktande av syftena med denna lag kan anses vara sådana att det är ändamålsenligt att stöda dem. Vid bedömningen av ändamålsenligheten skall i fråga om stöd enligt denna lag förutsättas att stödtagaren är bosatt inom det renskötselement som anges i renskötselementlagen eller det område för idkande av naturnäringar som anges i 2 §. De i detta moment nämnda förutsättningarna som gäller stödtagaren tillämpas dock inte när stöd beviljas för sådana undersökningar och utredningar som gäller utvecklande av renhushållning och naturnäringar enligt 65 § 1 mom 5 punkten.

fond. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet bestäms i enlighet med lagens syfte om styrningen av medlen med hänsyn till region, bransch och målgrupp. Dessutom meddelar jord- och skogsbruksministeriet administrativa föreskrifter om styrningen av medlen med hänsyn till belopp.

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar i det enskilda fallet på de grunder som det bestämmer om användningen av medel för undersökningar och utredningar som gäller utvecklande av renhushållning och naturnäringar, enligt vad som bestäms genom förordning av statsrådet. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan utfärdas närmare bestämmelser än i denna lag och en med stöd av den utfärdad förordning av statsrådet om tekniska, ekonomiska och miljömässiga omständigheter samt om godtagbara kostnader per enhet och förfarande vid förhandsgodkännande i anslutning till byggande som skall stödas enligt denna lag.

22 §*Statens ansvar***7 §***Styrning av medlen*

Jord- och skogsbruksministeriet handhar styrningen av de medel som står till förfogande för ändamål enligt denna lag genom att meddela närmare föreskrifter om användningen av medlen än Europeiska gemenskapens bestämmelser, lagbestämmelser, förordningar som utfärdas av statsrådet och dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklings-

För att statens ansvar skall gälla krävs att kreditinstitutet sköter lånet och säkerheterna för det i enlighet med denna lag och de bestämmelser som utfärdas med stöd av den samt iakttar god banksed. Det kreditinstitut som har beviljat lånet är även skyldigt att bevaka statens intressen när den egendom som utgör säkerhet för lånet realiserar genom frivillig skuldsanering, exekutiv auktion eller konkursförfarande. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan utfärdas

bestämmelser om förfarandet i anslutning till bevakningen av statens intressen.

31 §

Begränsningar i fråga om frivillig skuldsanering

Vid frivillig skuldsanering får befrielse från betalning av amorteringar på statliga lån inte beviljas, om realsäkerheten för lånet eller borgen genom affärsverksamhet eller därmed jämförbar verksamhet tryggar betalningen av amorteringarna. För att bevara gäldenärens bostad, trygga företagets fortsatta verksamhet eller av andra synnerligen vägande skäl kan befrielse från betalning dock beviljas. I sådana fall skall ansökan hänskjutas till jord- och skogsbruksministeriet för avgörande.

36 §

Ansökan om och beviljande av finansieringsstöd

Vederbörande arbetskrafts- och näringscentral beviljar finansieringsstöd på ansökan. En ansökan om stöd skall upprättas skriftligen och undertecknas.

37 §

Övervakning

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan bestämmas att arbetskrafts- och näringscentralerna eller myndigheter inom andra förvaltningsområden anlitas som hjälp vid övervakningen, förutsatt att jord- och skogsbruksministeriet och ministeriet i fråga överenskommer särskilt om uppgifterna och deras omfattning. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan därtill vid behov utfärdas bestämmelser av teknisk natur om övervakning och uppföljning av användningen av lån och stöd.

40 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet och arbetskrafts- och näringscentralerna har rätt att låta sina tjänstemän utan förhandsmeddelande utföra de inspektioner som behövs för övervakningen av att villkoren i anslutning till beviljande, betalning och användning av bidrag, lån och andra stöd som avses i denna lag iakttas.

För att tillsynen och inspektionerna skall kunna utföras på ett ändamålsenligt sätt kan jord- och skogsbruksministeriet bemyndiga en annan myndighet eller en utomstående revisor att utföra inspektioner som riktar sig mot dem som förmedlar och beviljar stöd samt mot stöddagarna och som gäller användningen av de stödformer som nämns i 1 mom. Revisorn skall vara en sådan auktoriserad revisor eller revisionssammanslutning som avses i revisionslagen (936/1994) eller i lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (467/1999). Revisionssammanslutningen skall utse en ansvarig revisor för inspektionen. På dem som bemyndigats att utföra inspektionsuppdrag tillämpas förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), lagen om samiska (1086/2003) samt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Revisorerna handlar under tjänsteansvar vid skötseln av sitt uppdrag.

45 §

Behörigheten vid återkrav

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om återkrav och inställande av utbetalning av de stöd som det har beviljat. I övrigt beslutar arbetskrafts- och näringscentralen om återkrav och inställande av utbetalning av stöd. Stödet skall återkrävas inom en skälig tid med hänsyn till grunden för återkravet och den berörda personens betalningsförmåga. Närmare bestämmelser om den tid inom vilken bidraget skall återkrävas kan utföras genom förordning av statsrådet. Stöd får inte

återkrävas efter det att tio år har förflutit från
utbetalningen av den sista stödposten.

Denna lag träder i kraft den 200 .
Bestämmelser och föreskrifter som gällde
vid denna lags ikraftträdande tillämpas dock
tills vidare.

2.

Lag

om ändring av skottlagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i skottlagen av den 24 februari 1995 (253/1995) 52 § samt
ändras 18 § och 20 §, 39 § 3 mom., 55 §, 57 § 2 mom. och 65 §, av dessa lagrum 39 § 3
mom. sådant det lyder i lag 1289/1996, som följer:

18 §

Ansökan om och beviljande av lån och bi- drag

Lapplands arbetskrafts- och näringscentral
beviljar lån och bidrag på ansökan. En ansö-
kan om stöd skall upprättas skriftligen och
undertecknas.

Innan arbetskrafts- och näringscentralen
beslutar om beviljande av lån eller bidrag,
kan utlåtande om ansökan inhämtas hos den
kommunala landsbygdsnäringsmyndigheten
samt vid behov även andra utlåtanden. När-
mare bestämmelser om utlåtandeförfarandet
kan utföras genom förordning av jord- och
skogsbruksministeriet.

andra behövliga handlingar, varmed även av-
ses motsvarande material som framställts el-
ler lagrats med hjälp av automatisk databe-
handling eller på något annat sätt, samt att
även i övrigt bistå vid inspektionen. I den
omfattning som tillsynsuppgiften kräver har
den som utför inspektion rätt att inspektera
stödtagarens husdjursbyggnader, odlingar,
produktions- och förädlingsanläggningar, la-
ger, försäljnings- och marknadsföringsut-
rymmen samt övriga omständigheter som är
en förutsättning för att stöd skall beviljas och
betalas ut. Inspektionen kan gälla såväl stöd-
tagaren som den som förmedlar stödet. In-
spektion får dock inte utföras i lokaler som
omfattas av hemfriden.

20 §

Övervakning

Jord- och skogsbruksministeriet, jord- och
skogsbruksministeriets informationstjänst-
central samt arbetskrafts- och näringscentra-
len har rätt att låta sina tjänstemän utan för-
handsmeddelande utföra de inspektioner som
behövs för övervakningen av att villkoren i
anslutning till beviljande, betalning och an-
vändning av bidrag, lån och andra stöd som
avses i denna lag iakttas.

Stödtagaren är skyldig att utan ersättning
för den som utför inspektioner lägga fram
alla behövliga räkenskapshandlingar och

39 §

Återkrav av bidrag

Bidrag skall återkrävas inom en skälig tid
med hänsyn till grunden för återkravet och
den berörda personens betalningsförmåga.
Närmare bestämmelser om den tid inom vil-
ken bidraget skall återkrävas kan utfärdas
genom förordning av statsrådet. Sedan tio år
har förflutit från det att den sista bidragspost-
en betalades får det inte bestämmas att bi-
draget skall återkrävas. Indrivningen får
verkställas i den ordning som bestäms om ut-
sökning av skatter.

55 §

Verkställighetsmyndigheter

Jord- och skogsbruksministeriet, Lapplands arbetskrafts- och näringscentral, jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, landsbygdsnäringsmyndigheten i Enare kommun samt Forststyrelsen handhar verkställigheten av denna lag. Forststyrelsens naturvårdsområde i norra Lappland handhar skötseln av statens mark- och vattenområden inom skoltområdet samt de övriga åtgärder i anslutning till nyttjandet av dem vilka förutsätts i denna lag. Närmare bestämmelser om de förfaranden som skall iakttas vid verkställigheten av denna lag kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

I uppgifter som avses i denna lag får, enligt vad som närmare bestäms genom förordning av statsrådet, som hjälp anlitas länsstyrelsen i Lapplands län och andra statliga myndigheter.

57 §

Kostnadsersättning

För skötseln av de uppgifter som skoltarnas förtroendeman och den sekreterare som bi-

träder denne har betalas arvode samt ersättning för kostnader av anslag ur gårdsbrukets utvecklingsfond så som jord- och skogsbruksministeriet särskilt bestämmer.

65 §

Närmare bestämmelser och formulär som skall fastställas

Genom förordning av statsrådet kan bestämmas närmare om stödformerna, grunderna för beviljande av stöd, stödets maximibelopp och de allmänna villkoren för stöd som grundar sig på avtal samt om hur stödet kan differentieras regionalt.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan utfärdas sådana bestämmelser om styrning av stöd och stödni-
vår, som är noggrannare än bestämmelserna i denna lag och en med stöd av den utfärdad förordning. Jord- och skogsbruksministeriet fastställer likaså köpe- och skuldebrevsformulären, ansöknings- och beslutsformulären samt andra formulär som behövs för verkställigheten av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Bestämmelser och föreskrifter som gällde vid denna lags ikraftträdande tillämpas dock tills vidare.

Helsingfors den 30 januari 2004

Republikens President

TARJA HALONEN

Jord- och skogsbruksminister *Juha Korkeaoja*

*Bilaga 1
Parallelltexter*

1.

Lag

om ändring av lagen om finansiering av renhushållning och naturnäringar

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 21 januari 2000 om finansiering av renhushållning och naturnäringar (45/2000) 5 § 2 mom., 7 §, 22 § 2 mom., 31 § 2 mom., rubriken för 36 § och dess 1 mom., 37 § 2 mom., 40 § 1 och 2 mom. och 45 § 1 mom., som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

Allmänna förutsättningar för erhållande av stöd

Stöd kan beviljas sådana näringsidkare som får den huvudsakliga delen av sin utkomst från renhushållning eller naturnäringar, vars ekonomiska livskraftighet kan påvisas och som främjar näringarnas verksamhetsbetingelser och som med beaktande av syftena med denna lag kan anses vara sådana att det är ändamålsenligt att stöda dem. Vid bedömningen av ändamålsenligheten skall i fråga om stöd enligt denna lag förutsättas att stödtagaren är bosatt inom det renskötselområde som anges i renskötsellagen eller det område för idkande av naturnäringar som anges i 2 §.

Stöd kan beviljas sådana näringsidkare som får den huvudsakliga delen av sin utkomst från renhushållning eller naturnäringar, vars ekonomiska livskraftighet kan påvisas och som främjar näringarnas verksamhetsbetingelser och som med beaktande av syftena med denna lag kan anses vara sådana att det är ändamålsenligt att stöda dem. Vid bedömningen av ändamålsenligheten skall i fråga om stöd enligt denna lag förutsättas att stödtagaren är bosatt inom det renskötselområde som anges i renskötsellagen eller det område för idkande av naturnäringar som anges i 2 §. *De i detta moment nämnda förutsättningarna som gäller stödtagaren tillämpas dock inte när stöd beviljas för sådana undersökningar och utredningar som gäller utvecklande av renhushållning och naturnäringar enligt 65 § 1 mom 5 punkten.*

7 §

Styrning av medlen

Jord- och skogsbruksministeriet handhar styrningen av de medel som står till förfogande för ändamål enligt denna lag genom

Jord- och skogsbruksministeriet handhar styrningen av de medel som står till förfogande för ändamål enligt denna lag genom

att meddela närmare föreskrifter om användningen av medlen än Europeiska gemenskapens bestämmelser, lagbestämmelser, förordningar som utfärdas av statsrådet och dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond.

Jord- och skogsbruksministeriet kan meddela föreskrifter om styrningen av medlen med hänsyn till belopp, region, bransch och målgrupp. Genom förordning som utfärdas av jord- och skogsbruksministeriet meddelas närmare bestämmelser än i denna lag och i förordning som statsrådet med stöd av denna lag utfärdar också om byggande som skall stödjas enligt denna lag samt fastställs till behövliga delar de kostnader som härvid skall godkännas.

att meddela närmare föreskrifter om användningen av medlen än Europeiska gemenskapens bestämmelser, lagbestämmelser, förordningar som utfärdas av statsrådet och dispositionsplanen för gårdsbrukets utvecklingsfond. *Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet bestäms i enlighet med lagens syfte om styrningen av medlen med hänsyn till region, bransch och målgrupp. Dessutom meddelar jord- och skogsbruksministeriet administrativa föreskrifter om styrningen av medlen med hänsyn till belopp.*

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar i det enskilda fallet på de villkor som det bestämmer om användningen av medel för undersökningar och utredningar som gäller utvecklande av renhushållning och naturnäringar, enligt vad som bestäms genom förordning av statsrådet. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan utfärdas närmare bestämmelser än i denna lag och en med stöd av den utfärdad förordning av statsrådet om tekniska, ekonomiska och miljömässiga omständigheter samt om godtagbara kostnader per enhet och förfarande vid förhandsgodkännande i anslutning till byggande som skall stödas enligt denna lag.

22 §

Statens ansvar

För att statens ansvar skall gälla krävs att kreditinstitutet sköter lånet enligt denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdas med stöd av den samt iakttar god banksed. Det kreditinstitut som har beviljat lånet är även skyldigt att bevaka statens fördel och iaktta jord- och skogsbruksministeriets föreskrifter när den egendom som utgör säkerhet för lånet realiserar genom frivillig skuldsanering, exekutiv auktion eller konkursförfarande.

För att statens ansvar skall gälla krävs att kreditinstitutet sköter lånet och säkerheterna för det i enlighet med denna lag och de bestämmelser som utfärdas med stöd av den samt iakttar god banksed. Det kreditinstitut som har beviljat lånet är även skyldigt att bevaka statens intressen när den egendom som utgör säkerhet för lånet realiserar genom frivillig skuldsanering, exekutiv auktion eller konkursförfarande. *Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan utfärdas bestämmelser om förfarandet i anslutning till bevakningen av statens intressen.*

31 §

Begränsningar i fråga om frivillig skuldsanering

Vid frivillig skuldsanering kan befrielse från betalning av amorteringar på statliga lån inte beviljas, om realsäkerheten för lånet eller borgen genom affärsverksamhet eller därmed jämförlig verksamhet tryggar betalningen av amorteringarna. Av synnerligen vägande skäl kan befrielse från betalning dock beviljas så som bestäms närmare genom förordning som utfärdas av statsrådet. I sådana fall skall ansökan hänskjutas till jord- och skogsbruksministeriet för avgörande.

36 §

Beviljande av finansieringsstöd

Finansieringsstöd beviljas av vederbörande arbetskrafts- och näringscentral.

Vid frivillig skuldsanering får befrielse från betalning av amorteringar på statliga lån inte beviljas, om realsäkerheten för lånet eller borgen genom affärsverksamhet eller därmed jämförbar verksamhet tryggar betalningen av amorteringarna. *För att bevara gäldenärens bostad, trygga företagets fortsatta verksamhet eller av andra synnerligen vägande skäl kan befrielse från betalning dock beviljas.* I sådana fall skall ansökan hänskjutas till jord- och skogsbruksministeriet för avgörande.

36 §

Ansökan om och beviljande av finansieringsstöd

Vederbörande arbetskrafts- och näringscentral beviljar finansieringsstöd på ansökan. En ansökan om stöd skall upprättas skriftligen och undertecknas.

37 §

Övervakning

Genom förordning som utfärdas av jord- och skogsbruksministeriet kan bestämmas att arbetskrafts- och näringscentralerna eller myndigheter inom andra förvaltningsområden anlitas som hjälp vid övervakningen, förutsatt att jord- och skogsbruksministeriet och ministeriet i fråga överenskommer särskilt om uppgifterna och deras omfattning.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan bestämmas att arbetskrafts- och näringscentralerna eller myndigheter inom andra förvaltningsområden anlitas som hjälp vid övervakningen, förutsatt att jord- och skogsbruksministeriet och ministeriet i fråga överenskommer särskilt om uppgifterna och deras omfattning. *Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan därtill vid behov utfärdas bestämmelser av teknisk natur om övervakning och uppföljning av användningen av lån och stöd.*

40 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet samt arbetskrafts- och näringscentralen har rätt att utan förhandsmeddelande utföra inspektioner i anslutning till att bidrag, lån och andra stöd beviljas, utbetalas och används.

För att tillsynen och inspektionerna enligt 1 mom. skall kunna utföras på ett ändamålsenligt sätt kan ministeriet genom ett beslut bemyndiga en annan myndighet eller en utomstående revisor att för ministeriets räkning utföra de inspektioner enligt 1 mom. som gäller användningen av stöd och som riktar sig mot dem som förmedlar och beviljar stöd samt mot stödtagarna. Revisorn skall vara en av revisionsnämnden för offentlig förvaltning och ekonomi godkänd revisor (OFR-revisor) eller revisionssammanslutning (OFR-sammanslutning), en av Centralhandelskammaren godkänd revisor (CGR-revisor) eller revisionssammanslutning (CGR-sammanslutning). Revisorererna handlar under tjänsteansvar vid skötseln av sitt uppdrag. Vid utförandet av inspektionsuppdrag skall revisorererna iaktta lagen om förvaltningsförfarande (598/1982) och språklagen (148/1922).

40 §

Inspektionsrätt

Jord- och skogsbruksministeriet och arbetskrafts- och näringscentralerna *har rätt att låta sina tjänstemän* utan förhandsmeddelande utföra de inspektioner *som behövs för övervakningen av att villkoren i anslutning till beviljande, betalning och användning av bidrag, lån och andra stöd som avses i denna lag iakttas.*

För att tillsynen och inspektionerna skall kunna utföras på ett ändamålsenligt sätt kan *jord- och skogsbruksministeriet* bemyndiga en annan myndighet eller en utomstående revisor att utföra inspektioner som riktar sig mot dem som förmedlar och beviljar stöd samt mot stödtagarna *och som gäller användningen av de stödformer som nämns i 1 mom.* Revisorn skall vara en sådan auktoriserad revisor eller revisionssammanslutning som avses i revisionslagen (936/1994) eller i lagen om revisorer inom den offentliga förvaltningen och ekonomin (467/1999). *Revisionssammanslutningen skall utse en ansvarig revisor för inspektionen. På dem som bemyndigats att utföra inspektionsuppdrag tillämpas förvaltningslagen (434/2003), språklagen (423/2003), lagen om samiska (1086/2003) samt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).*

45 §

Behörigheten vid återkrav

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om återkrav och inställning av utbetalning av de stöd som det har beviljat. I övrigt beslutar arbetskrafts- och näringscentralen om återkrav och inställning av utbetalning av stöd. Genom förordning som utfärdas av statsrådet kan vid behov föreskrivas om den tid inom vilken stödet skall återkrävas. Stöd får inte återkrävas efter det att tio år har flutit från utbetalningen av den sista stödposten.

45 §

Behörigheten vid återkrav

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om återkrav och inställande av utbetalning av de stöd som det har beviljat. I övrigt beslutar arbetskrafts- och näringscentralen om återkrav och inställande av utbetalning av stöd. *Stödet skall återkrävas inom en skälig tid med hänsyn till grunden för återkravet och den berörda personens betalningsförmåga. Närmare bestämmelser om den tid inom vilken bidraget skall återkrävas kan utföras genom förordning av statsrådet.*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Stöd får inte återkrävas efter det att tio år har förflutit från utbetalningen av den sista stödposten.

Denna lag träder i kraft den 200
Bestämmelser och föreskrifter som gällde
vid denna lags ikraftträdande tillämpas
dock tills vidare.

2.

Lag

om ändring av skoltlagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i skoltlagen av den 24 februari 1995 (253/1995) 52 §, samt
ändras 18 § och 20 §, 39 § 3 mom., 55 §, 57 § 2 mom. och 65 § av dessa lagrum 39 § 3
mom. sådant det lyder i lag 1289/1996, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

18 §

18 §

Beviljande av lån och bidrag

Ansökan om och beviljande av lån och bi-
drag

Lån och bidrag beviljas av landsbygdsnäringsdistriktet.

Lapplands arbetskrafts- och näringscentral beviljar lån och bidrag på ansökan. En ansökan om stöd skall upprättas skriftligen och undertecknas.

Innan landsbygdsnäringsdistriktet beslutar om beviljande av lån eller bidrag, kan utlåtande om ansökan begäras hos den kommunala landsbygdsnäringsmyndigheten samt vid behov även andra utlåtanden enligt vad som stadgas närmare genom förordning.

Innan arbetskrafts- och näringscentralen beslutar om beviljande av lån eller bidrag, kan utlåtande om ansökan inhämtas hos den kommunala landsbygdsnäringsmyndigheten samt vid behov även andra utlåtanden. Närmare bestämmelser om utlåtandeförfarandet kan utföras genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

20 §

20 §

Övervakning

Övervakning

Jord- och skogsbruksministeriet, jord- och skogsbruksministeriets informationstjänst-central och landsbygdsnäringsdistriktet har rätt att låta av dem befullmäktigade perso-

Jord- och skogsbruksministeriet, jord- och skogsbruksministeriets informationstjänst-central samt arbetskrafts- och näringscentralen har rätt att låta sina tjänstemän utan

ner utföra inspektioner som gäller användningen av bidrag och lån. Bidrags- och låntagarna är skyldiga att för dem visa alla behövliga räkenskapsböcker och andra handlingar samt att även i övrigt bistå vid inspektionen.

förhandsmeddelande utföra de inspektioner som behövs för övervakningen av att villkoren i anslutning till beviljande, betalning och användning av bidrag, lån och andra stöd som avses i denna lag iakttas.

Stödtagaren är skyldig att utan ersättning för den som utför inspektioner lägga fram alla behövliga räkenskapshandlingar och andra behövliga handlingar, varmed även avses motsvarande material som framställts eller lagrats med hjälp av automatisk databehandling eller på något annat sätt, samt att även i övrigt bistå vid inspektionen. I den omfattning som tillsynsuppgiften kräver har den som utför inspektion rätt att inspektera stödtagarens husdjursbyggnader, odlingar, produktions- och förädlingsanläggningar, lager, försäljnings- och marknadsföringsutrymmen samt övriga omständigheter som är en förutsättning för att stöd skall beviljas och betalas ut. Inspektionen kan gälla såväl stödtagaren som den som förmedlar stödet. Inspektion får dock inte utföras i lokaler som omfattas av hemfriden.

39 §

Återkrav av bidrag

Sedan 10 år har förflutit från det bidraget beviljades får det inte bestämmas att det skall återkrävas. Indrivningen får verkställas i den ordning som stadgas om utsökning av skatter.

Bidrag skall återkrävas inom en skälig tid med hänsyn till grunden för återkravet och den berörda personens betalningsförmåga. Närmare bestämmelser om den tid inom vilken bidraget skall återkrävas kan utfärdas genom förordning av statsrådet. Sedan tio år har förflutit från det att den sista bidragsposten betalades får det inte bestämmas att bidraget skall återkrävas. Indrivningen får verkställas i den ordning som bestäms om utsökning av skatter.

52 §

Åkerröjning

Lagen om tidsbestämd begränsning av åkerröjning (1385/91) gäller inte sådan röjning för vilken bidrag eller lån har beviljats med stöd av denna lag eller som bygger på ett tillstånd som beviljats med stöd av 9 § 1 mom. 6 punkten i denna lag.

52 §

(upphävs)

55 §

Verkställighetsmyndigheter

Jord- och skogsbruksministeriet, Lapplands landsbygdsnäringsdistrikt, jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, landsbygdsnäringsmyndigheten i Enare kommun samt Forststyrelsen sköter verkställigheten av denna lag. Forststyrelsens naturvårdsområde i norra Lappland handhar skötseln av statens mark- och vattenområden inom skoltområdet samt andra åtgärder i anslutning till nyttjandet av dem vilka förutsätts i denna lag. Jord- och skogsbruksministeriet kan vid behov meddela närmare föreskrifter om de förfaranden som skall iaktas vid verkställigheten av denna lag.

I uppgifter som avses i denna lag får, enligt vad som närmare stadgas genom förordning, som hjälp anlitas länsstyrelsen i Lapplands län, statliga och kommunala myndigheter, Kera Ab, Renbeteslagsföreningen och renbeteslagen, skogsnämnderna samt andra rådgivningsorganisationer.

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om ersättningar till skogsnämnderna och rådgivningsorganisationerna.

55 §

Verkställighetsmyndigheter

Jord- och skogsbruksministeriet, Lapplands *arbetskrafts- och näringscentral*, jord- och skogsbruksministeriets informationstjänstcentral, landsbygdsnäringsmyndigheten i Enare kommun samt Forststyrelsen handhar verkställigheten av denna lag. Forststyrelsens naturvårdsområde i norra Lappland handhar skötseln av statens mark- och vattenområden inom skoltområdet samt de övriga åtgärder i anslutning till nyttjandet av dem vilka förutsätts i denna lag. Närmare *bestämmelser* om de förfaranden som skall iaktas vid verkställigheten av denna lag kan utföras genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

I uppgifter som avses i denna lag får, enligt vad som närmare bestäms genom förordning av statsrådet, som hjälp anlitas länsstyrelsen i Lapplands län och andra statliga myndigheter.

57 §

Kostnadsersättning

För skötseln av skoltarnas förtroendemens uppgifter betalas arvode samt ersättning för kostnader av anslag ur gårdsbrukets utvecklingsfond så som jord- och skogsbruksministeriet särskilt bestämmer.

För skötseln av de uppgifter som skoltarnas förtroendeman och *den sekreterare som biträder* denne har betalas arvode samt ersättning för kostnader av anslag ur gårdsbrukets utvecklingsfond så som jord- och skogsbruksministeriet särskilt bestämmer.

65 §

Närmare stadganden, föreskrifter och anvisningar

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

65 §

*Närmare **bestämmelser** och formulär som skall fastställas*

Genom förordning av statsrådet kan bestämmas närmare om stödformerna, grun-

Jord- och skogsbruksministeriet kan meddela föreskrifter, som är noggrannare än stadgandena i denna lag och en med stöd av den utfärdad förordning, om beviljande av lån, bidrag och andra förmåner som avses i denna lag. Jord- och skogsbruksministeriet fastställer likaså köpe- och skuldebrevsformulären, ansöknings- och beslutsformulären samt andra formulär och *anvisningar som gäller förfaringssätten* som behövs för verkställigheten av denna lag.

derna för beviljande av stöd, stödets maximibelopp och de allmänna villkoren för stöd som grundar sig på avta samt om hur stödet kan differentieras regionalt.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet kan utfärdas sådana bestämmelser om styrning av stöd och stödnivåer, som är noggrannare än stadgandena i denna lag och en med stöd av den utfärdad förordning,. Jord- och skogsbruksministeriet fastställer likaså köpe- och skuldebrevsformulären, ansöknings- och beslutsformulären samt andra formulär som behövs för verkställigheten av denna lag.

Denna lag träder i kraft den 200 .

Bestämmelser och föreskrifter som gällde vid denna lags ikraftträdande tillämpas dock tills vidare.

1.

Láhka

boazodoalu ja luondduealáhuslága ruhtadanlága rievdadeamis

Riikkabeivviid mearrádusa mielde

rievdaduvvo ođđajagimánu 21 beaivve 2000 addojun boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlága (45/2000) 5 §` 2 momeanta, 7 §, 22 §` 2 momeanta, 31 §` 2 momeanta, 36 §` bajilčálus ja 1 momeanta, 37 §` 2 momeanta, 40 §` 1—2 momeanta ja 45 §` 1 ja 2 momeanta čuovvovaččat:

5 §

Doarjaga oazžuma almmolaš gáibádusat

Doarjja sáhtá miedihuvvot dakkár ealáhusbargái, gii oazžu váldooasi áigáiboadustis boazodoalus dehe luondduealáhusain, man ekonomalaš gánnáhanmunni sáhtá čujuhuvvot ja mii ovddida ealáhusaid doaibmaeavtuid ja man doarjun sáhtá adnojuvvot dán lága ulbmiliid vuhtii válddedettiin vuogálažžan. Doarjuma vuogálašvuoda árvvoštaldettiin galgá dán lága vuodul máksinvuloš doarjagiid mielde gáibiduvvot dat, ahte doarjja-oazžu orru boazodoallolágas oaivvilduvvon boazodoalloguovllus dehege 2 §:s oaivvilduvvon luondduealáhusaid hárbanguovllus. Dán momeanttas máinnašuvvon doarjjaoazžu eavttut eai goit heivehuvvo miedihettiin doarjaga 65 §` 1 momeantta 5 čuoggás oaivvilduvvon dutkamusaidda ja čielggademiid olláhuhttimii.

7 §

Ruðaid stivren

Eanan- ja meahccedoalloministeriija fuolahá dán lága ulbmiliidda geavahussii oaivvilduvvon ruðaid stivremis nu ahte dat addá Eurohpá ovtastumi njuolggadusaid, lágaid, stáhtaráđi ásaheamis ja eanandállodoalu ovdidanruhtaráju geavahanplána dárkkit njuolggadusaid ruhtageavaheamis. Eanan- ja

meahccedoalloministeriija ásaheamis mearriduvvo lága ulbmiliid mielde ruðaid stivren guovlluid, doaibmasurggiid ja čuožáhtjoavkkuid mielde. Dasa lassin eanan- ja meahccedoalloministeriija addá hálldahusmearrádusaid ruðaid mearálaš stivremis.

Eanan- ja meahccedoalloministeriija mearrida ovttaskasdáhpáhusain iežas mearridan eavttuid mielde ruðaid atnimis boazodoalu ja luondduealáhusaid ovddideami guoskevaš dutkamusaidda ja čielggademiid dahkamii dađi mielde go stáhtaráđi ásaheamis mearriduvvo. Eanan- ja meahccedoalloministeriija ásaheamis sáhtá addit dán lága ja ásaheamis, mii addojuvvo dan vuodul, dárkkit njuolggadusaid dán lága vuodul doarjunvulosas huksema tehnikkalaš, ekonomalaš ja birasáššiin, dohkkehahtti ovtadatgolui ja ovddalgihtiidohkkehanvuogis.

22 §

Stáhta ovddasvástádus

Stáhta ovddasvástádusa fámusorruma eaktun lea, ahte vealgelágádus fuolaha loanas ja dan dáhkádusain dán lága mielde ja dan ásaheamis addojun njuolggadusaid ja mearrádusaid mielde ja buori bándkovieru čuovvuma mielde. Loana miedihan vealgelágádus lea maid geatnegas bearráigeahččat stáhta ovd- du, go opmodat, mii lea loana dáhkádussan rievdaduvvo ruhtan eaktodáhtolaš vealgeordnemis, bággovuovdimis dehe reastaluvvanmeannudeami oktavuodas. Eanan- ja meahc-

cedoalloministeriija ášahusain mearriduvvo dárbbu mielde stáhtá ovdu bearráigeahččan-meannudeamis.

31 §

Eaktodáhtolaš vealgeordnema ráddjehusat

Eaktodáhtolaš vealgeordnemis ii sáhte miedihit máksinfriddjavuođa stáhtaloana oanádusaide, jos loana dávvdáhkádus dehe lotnii fitnodat- dehe dása veardidahtti doaimmas addojun dáhkkádus dorvvasta oanádusaid máksima. Velggolačča vistti seailluheami várás, fitnodaga doaimma joatkima dorvvasteami várás dehe eará earenoamáš buriid ákkaid dihte máksinfriddjavuohta sáhtta goit miedihuvvot. Ohcamuša galgá dáin dáhphusain guoddit eanan- ja meahccedoalloministeriija čovdimii.

36 §

Ruhtadoarjaga miediha ohcamušas guoskevaš bargofápmo- ja ealáhusguovddáš. Doarjjaohcamuš galgá álohii dahkkot čálalčat ja dan galgá vuolláičállit.

37 §

Bearráigeahčču

Eanan ja meahccedoalloministeriija ášahusain sáhtta mearridit, ahte bearráigeahčus adnojit veahkkin bargofápmo- ja ealáhusguovddášat dehe eará hálldahussuorggi eiseválddit dainna eavttuin, ahte bargguin ja daid viidodagas sohppojuvvo sierra eanan- ja meahccedoalloministeriija ja áššáigullelaš ministeriija gaskkas. Dasa lassin eanan- ja meahccedoalloministeriija ášahusain sáhtta dárbbu mielde addit tehnikkalundosas njuolgadusaid loanaid ja doarjagiid geavaheami bearráigeahčus ja čuovvumis.

40 §

Dárkkistanriekti

Eanan- ja meahccedoalloministeriijas ja bargofápmo- ja ealáhusguovddážiin lea riekti barggahit virgeolbmuide, geat leat sin bálvalusas, ovddalgihtii ilmmukeahtta dán lágas dárkkuhuvvon doarjagiid, loanaid ja eará duvdagiid miediheapmái, máksimii ja geavaheapmái laktáseaddji gáibádusaid ja eavttuid bearráigeahčus dárbbaslaš dárkkistusaid.

Bearráigeahču ja dárkkistusaid áššálaš olláhuhttimii eanan- ja meahccedoalloministeriija sáhtta fápmudit nuppi eiseválddi dehe olggobeale rehketdoallodárkkisteaddji olláhuhttit 1 momeanttas máinnašuvvon doarjahámiid geavaheapmái laktáseaddji doarjaga gaskkusteddiide, miediheddiide ja oazžuide čuohcci dárkkistusaid. Rehketdoallodárkkisteaddji galgá leat rehketdoallodárkkistanlágas (936/1994) dehe almmushálldahusa ja -ekonomiija rehketdoallodárkkisteddiin addojun lágas (467/1999) oaivvilduvvon dohkkehuvvon rehketdoallodárkkisteaddji dehe rehketdoallodárkkistansearvvuš. Rehketdoallodárkkistansearvvuš galgá nammadit dárkkistusas vásttolaš rehketdoallodárkkisteaddji. Dárkkistandoaimma olláhuhttimii nammaduvvon olbmui heivehuvvo hálldasannmeannudanláhka (434/2003), giellaláhka (423/2003), sámi giellaláhka (1086/2003) ja eiseválddi doaimma almmolašvuodas addojun láhka (621/1999). Dárkkistusa olláhuhtti rehketdoallodárkkisteaddjit doibmet virgeovddasvástádusain.

45 §

Ruovttoluottabearrama doaibmaváldi

Eanan- ja meahccedoalloministeriija mearrida iežas miediha doarjagiid ruovttoluottabearramis ja daid mávssiheami heaittiheamis. Muđuid doarjaga ruovttoluottabearramis ja mávssiheamis mearrida bargofápmo- ja ealáhusguovddáš. Doarjja galgá berrojuvvo ruovttoluotta govttolaš áiggis nu ahte vuhtii váldojuvvojit ruovttoluottabearrama ágga ja olbmo máksinnákca. Stáhtarádi ášahusain sáhtta mearridit dárkkileappot áiggis, man sis-

te doarjja galgá berrojuvvot ruovttoluotta.
Doarjaga ii oaččo bearrat ruovttoluotta šat
dan maŋŋel, go lea gollan logi jagi doarjaga
maŋimus eari máksimis.

— — — — —

Dát láhka boahtá fápmui mánu beaivve
200 .

Go dát láhka boahtá fápmui, de fámus lea-
maš lága vuodul addojun njuolggadusat ja
mearrádusat heivehuvvojit goitge doaisttáži.

2.

Lää'kk

sää'mlää'jj mu'ttmest

Riikkpeei'vi meä'rröõzz mie'ldd
kää'mtet tä'lvvmannu 24 peei'v 1995 u'vddum sää'mlää'jj (253/1995) 50 § di
mu'tteet 18 da 20 §, 39 §:z 3 momentt, 55 §, 57 §:z 2 momentt da 65 § nõkamnallšem ko
 tōin lij 39 §:z 3 momentt lää'jjest 1289/1996, nääi'taa:

18 §

Läain da veä'kkvuõd ooccmõš da miõttmõš

Läainaid da veä'kkvuõdid meätt ooccmõš-
 žžâst Sää'mjânnam tuâjvîõkk- da jie'llem-
 vue'kkkõõskõs. Ooccmõš âlgg raajjâd pâi
 kê'rjtee'1 da tõt âlgg vuâllake'rjted. Tõn
 cõõggkani, što mâi'd jee'resâ'rnn lää'jjest
 šîõtt'teet, âlgg ooccmõšžž vuâllake'rjted.

Ouddâl ko tuâjvîõkk- da jie'llemvue'kk-
 kõõskõs meärrad läain le'be veä'kkvuõd
 miõttmest, vuei'tet ooccmõšžžâst ha'ŋkķeed
 kää'dd jânnampâi'kkjie'llemvue'kkve'rğg-
 nee'kk ceälkkmuužž di jee'res ceälkkmuu-
 žžid še. Ceälkkmušmõõntõõllmuužžâst vu-
 ei'ted u'vdded tää'rkab šîõtt'tõõžžid mäd-
 da meä'cctäällministeeria asetõõzzin.

20 §

Kääccmuš

Mädd- da meä'cctäällministeriast, mädd-
 da meä'cctäällministeeria teätkääzzkõskõs-
 kksest da tuâjvîõkk- da jie'llemvue'kkkõs-
 kksest lij vuõiggâdvuõtt u'vdded sij tuâjast
 âarai ve'rğgoummui tuâjjân raajjâd ooud-
 peä'lnn i'lmstekani tän lää'jjest mie'rrium
 veä'kkvuõdi, läainai da jee'res tuâ'rjõõzzi
 miõttmõ'sše, mähssmõ'sše da âânmo'sše
 kuulli oudldõõzzi da määinai jâkktõõllmuužž
 vuâppmõõžžâst ta'rbbeš ta'rkķumužžid.

Tâ'rjõõzz vuâžžai âlgg ko'rvvõõzztää ču-
 äi'jted ta'rkķeeja pukid taarbšeei tiill- da
 jee'res ä'sšķee'rjid, koin juu'rdeet še autma-
 attlaž teāđai kiõtt'tõõllmuužž veākka le'be
 jee'resnalla rajjum le'be seilltum va'stteei
 aunnsid da še jee'resnalla veä'kkted ta'rkķ-

õõžžâst. Ta'rkķeejast lij vuõiggâdvuõtt vuâ-
 ppamtuâi oudldam veeidâsvuõdâst ta'rkķeed
 tuâ'rjõõzz vuâžžaja kuulli žeevte aassâmpâ-
 äi'kid, šâddmâäddaid, puu'ttem- da valm-
 štemstrooitlid, ääi'tid, kaaupšempâäi'kid da
 jee'res tuâ'rjõõzz miõttmõ'sše da mähss-
 mõ'sše vaikkteei âârmõõžž. Ta'rkķumuš
 vuâitt kuõskkâd seämanlla tuâ'rjõõzz
 vuâžžja le'be tuâ'rjõõzz tuâimteeja. Ta'rkķ-
 umuužž ij vuei't kuuitõg tue'jjeed dommräa-
 uh vuâlaž põõrtin.

39 §

Veä'kkvuõdi vä'stpe'rrijumuš

Veä'kkvuõtt âlgg pe'rrijed määust määžna
 ääi'j se'st lokku vää'ldet vä'stpe'rriju-
 muužž määi'n da oummu mähssmoodd.
 Valdiasâbbar asetõõzzin vuei'tet šîõtt'teed
 tää'rkben tōn ääi'jest, koonn se'st veä'kk-
 vuõtt âlgg pe'rrijed määust. Veä'kkvuõd ij
 vuâžž teānab mie'rreed vä'stpe'rrijumužž
 vuâlla tōn mähss, ko 10 ee'kked lij mōõn-
 nâm tō'st, ko veä'kkvuõd määimõs mähss lij
 mahssum. Pe'rrijumužž vuâžžat tue'jjeed
 piidi âalgasmettumužžâst mie'rrium vue'jj-
 est.

55 §

Tiu'ddepîijâmve'rğgne'kk

Mädd- da meä'cctäällministeria, Sää'mjân-
 nam tuâjvîõkk- da jie'llemvue'kk-kõõskõs,
 mädd- da meä'cctäällministeeria teätkääzz-
 kõskõskõs Aanar kää'dd jânnampâi'kk-
 jie'llemvue'kkve'rğgne' da Meä'cchalltõs

â'ne huõl tân lăă'jj tiu'ddepaijjâm diõtt. Meä'cchalltõõzz Pă'jj-Săă'mjânnam luăđhăi-ddvu'vdd âân huõl valdia mădd- da čăă'ccvuu'di hăiddmest săă'mvuu'vdest da tõi âân'mest šõddi jee' res tuâimin, koid tăt lăă'kk oudldăstt. Mădd- da meä'cctăäll-ministeeria asetõõzzin vuei'tet taarbi mie'ldd u'vdded tăă'rķab meä'rřõõzzid mōõntõõlmin, măid jăkkțõõlăt tân lăă'jj tiu'ddepaijjmest.

Tân lăă'jj mie'lddlaž tuâjain vuei'tet, tōn mie'ldd ko valdiasăbbar asetõõzzin tăă'rķben šıõtt'teet, âân'ned veă'kķen Săă'mjânnam lăânhalltõõzz da jee' res valdia ve'rğğ-nee'kķid.

57 §

Kuuli ko'rvvummuš

Saa'mi ouddoummu da suu veă'kķen reăuggai piisar tuâjai hoi'ddmest măău'set păă'lk da kuuli ko'rvvõõzz măddtăäll ooudăsviikkâm-foond vaa'rin tōn mie'ldd ko mădd- da meä'cctăällministeria jeerab meăr-rad.

65 §

*Tăă'rķab šıõtt'tõõzz da năâneeı
ă'sšķe'rjkkăă'vv*

Valdiasăbbar asetõõzzin vuei'tet šıõtt'teed tăă'rķben tuă'rjjeemvue'jjin, tuă'rjjoõzz miõttâmvuăđain, tuă'rjjoõzzi jăân'bõsmie'rin da suăppmõ'sše vuăđđai tuă'rjjoõzzi takai măăi'nin da tõi'st, što mă'htt tuă'rjjoõs vuăitt lee'd jee' resnallšem vuu'di mie'ldd.

Mădd- da meä'cctăällministeria asetõõzzin vuei'tet u'vdded tăă'rķab šıõtt'tõõzz tuă'rjjoõzz u'vddmest da tuă'rjjeemtaă'zzin, ko mōõk lie tân lăă'jjest da tōn mie'ldd u'vddum asetõõzzăst. Mădd- da meä'cctăäll-ministeria raavăđ še kaup- da veă'lğğķee'rji kăă'vid, ooccâm- da tu'mmjemkăă'vid da jee' res kăă'vid, koid taarbšet tân lăă'jj âân'mõõžž diõtt.

Tăt lăă'kk šădd viõ'kķe mannu peei'v 200 .

Ko tăt lăă'kk šădd viõ'kķe, viõggăst âărram šıõtt'tõõzzid da meărřõõzzid âân'net kuuităg tōn răjja ko jee'reld mie'rreet.